

Inhoudsopgave

1	Inleiding	23
	<i>Elise Okhuizen</i>	
1.1	De verhouding van de AWR en Invorderingswet 1990 tot de Awb	23
1.1.1	De AWR in relatie tot de Awb	23
1.1.2	De Invorderingswet 1990 in relatie tot de Awb	25
1.2	De reikwijdte van de AWR	27
1.3	De reikwijdte van de Invorderingswet 1990	29
2	Wijzen van heffing	31
	<i>Elise Okhuizen</i>	
2.1	Inleiding	31
2.1.1	De aangifte	32
2.1.1.1	Definitie	32
2.1.1.2	Functie van de aangifte	32
2.1.1.3	De uitnodiging tot het doen van aangifte	33
2.1.1.4	De inhoud van de aangifte	38
2.1.1.5	Termijn voor indiening van de aangifte	42
2.1.1.6	Sancties	43
2.2	Aanslagbelastingen	48
2.2.1	De aanslag	48
2.2.1.1	De definitieve of primitieve aanslag	48
2.2.1.2	Voorlopige aanslagen	57
2.2.1.3	Voorheffingen	62
2.2.1.4	De conserverende aanslag	65
2.2.1.5	De aanslagtermijn	72
2.2.2	Navordering	75
2.2.2.1	Inleiding	75
2.2.2.2	Voorwaarden voor navordering (algemeen)	77
2.2.2.3	De eis van een nieuw feit en de onderzoeksplicht van de inspecteur	78
2.2.2.4	Uitzonderingen op de eis van een nieuw feit	94
2.2.2.5	Termijnen voor navordering	99
2.2.2.6	Navordering na herziening WOZ-beschikking	105
2.2.2.7	Modernisering heffing bij wege van aanslag	106
2.3	Aangiftebelastingen	107
2.3.1	Inleiding	107

2.3.2	Heffing door wie?	109
2.3.3	Voldoenings- en afdrachtsbelastingen	109
2.3.4	Tijdvak- en tijdstipbelastingen	113
2.3.5	Aangifte en betaling	115
2.3.5.1	De aangifte	115
2.3.5.2	Betaling	116
2.3.5.3	Uitstel voor het doen van aangifte en/of betalen	119
2.3.5.4	Herstel van gebreken door de belastingplichtige of inhoudingsplichtige	120
2.3.6	Sancties	122
2.3.6.1	Bestuursrechtelijke sancties	122
2.3.6.2	Strafrechtelijke sancties	123
2.3.7	Naheffing	123
2.4	Ambtshalve vermindering	127
2.5	De hardheidsclausule	129
2.6	Heffing van douanerechten en accijnzen	129
2.6.1	Douanerechten	129
2.6.2	Accijns	132
2.7	Heffing van lokale belastingen	133
2.7.1	Wijzen van heffing	134
2.7.2	Bijzondere herzieningsregeling	136
3	Verplichtingen ten dienste van de belastingheffing	139
	<i>Martien Pelinck</i>	
3.1	Inleiding	139
3.2	Informatieverplichtingen van de belastingplichtige	140
3.2.1	Algemeen	140
3.2.2	Gegevens, inlichtingen, boeken en bescheiden	141
3.2.2.1	‘Desgevraagd’	141
3.2.2.2	Welke gegevens en inlichtingen?	142
3.2.2.3	Boeken, bescheiden en andere gegevensdragers	144
3.2.2.4	Wie moet de informatie/stukken verstrekken?	146
3.2.3	Informatieverplichtingen in internationale verhoudingen	146
3.2.4	Spontane informatieverplichtingen: ‘herstelaangifte’	148
3.2.4.1	Het correctiebericht	149
3.2.4.2	Art. 10a AWR	150
3.2.4.3	Art. 10h WIB	152
3.2.5	Verschaffen van toegang	152
3.2.5.1	Binnentreding van woningen	152
3.2.5.2	Waarneming ter plaatse	153
3.2.6	Identificatieplicht	154
3.3	Administratieplicht	154
3.3.1	Algemeen	154
3.3.2	Wie is administratieplichtig?	155
3.3.3	De inhoud van de administratieplicht	156
3.3.4	Bewaarplicht	160

3.3.5	Art. 54 AWR	162
3.4	Verplichtingen ten behoeve van de belastingheffing van derden	162
3.4.1	Algemeen	162
3.4.2	De reikwijdte van de informatieplicht van administratieplichtigen	163
3.4.3	Renseigneringsverplichtingen	164
3.4.4	De positie van de administratieplichtige	164
3.5	Begrenzing van de informatieplicht	165
3.5.1	Algemeen	165
3.5.2	Verschoningsrecht	166
3.5.2.1	Het formele verschoningsrecht	166
3.5.2.2	Afgeleid verschoningsrecht	169
3.5.2.3	Informeel verschoningsrecht	170
3.5.3	Algemene beginselen van behoorlijk bestuur	172
3.5.3.1	Inleiding	172
3.5.3.2	Zorgvuldigheid en evenredigheid	172
3.5.3.3	Verbod op détournement de pouvoir	174
3.5.3.4	Het beginsel van fair play	175
3.5.4	Algemene beginselen van procesrecht	176
3.5.5	Mensenrechten	177
3.5.5.1	Het nemo tenetur-beginsel	177
3.5.5.2	Het recht op privacy	180
3.6	Sancties en andere dwangmiddelen	182
3.6.1	Algemeen	182
3.6.2	Omkering en verzwaring van de bewijslast wegens het niet voldoen aan de bijkomende verplichtingen	182
3.6.3	Bestuurlijke boeten en strafrechtelijke sancties	183
3.6.4	De civielrechtelijke weg (dwangsom)	184
3.7	De informatiebeschikking	185
3.8	Geheimhouding	190
4	Algemene beginselen van behoorlijk bestuur en beginselen van behoorlijke wetgeving	195
	<i>Coen Maas</i>	
4.1	Inleiding	195
4.2	Algemene beginselen van behoorlijk bestuur	195
4.2.1	Inleiding	195
4.2.2	Codificatie	196
4.2.3	Contra legem-werking	196
4.3	De materiële beginselen van behoorlijk bestuur	197
4.3.1	Het evenredigheidsbeginsel	197
4.3.2	Het vertrouwensbeginsel	200
4.3.2.1	Beleidsregels	201
4.3.2.2	Inlichtingen	204
4.3.2.3	Expliciete standpuntbepalingen	204
4.3.2.4	Impliciete standpuntbepalingen	207
4.3.2.5	Duur van het gewekte vertrouwen	209

4.3.3	Het gelijkheidsbeginsel	210
4.3.3.1	Gelijke gevallen	211
4.3.3.2	Begunstigend beleid	212
4.3.3.3	Oogmerk van begunstiging	214
4.3.3.4	De meerderheidsregel	215
4.3.3.5	Rechtvaardigingsgronden	217
4.4	De formele beginselen van behoorlijk bestuur	218
4.4.1	Het motiveringsbeginsel	218
4.4.2	Het zorgvuldigheidsbeginsel	219
4.4.3	Het fair play-beginsel	221
4.4.4	Verbod van détournement de pouvoir en verbod op vooringenomenheid	222
4.4.5	Rechtsherstel	223
4.5	Beginselen van behoorlijke wetgeving	224
4.5.1	Het gelijkheidsbeginsel als beginsel van behoorlijke wetgeving	227
4.5.2	Het eigendomsgrondrecht en de rechtszekerheid	230
4.5.3	Het evenredigheidsbeginsel	234
5	Vertegenwoordiging en bijstand in belastingzaken	237
	<i>Paul van der Wal</i>	
5.1	Inleiding	237
5.2	Vertegenwoordiging en bijstand van de belastingplichtige	237
5.2.1	Inleiding	237
5.2.2	Wettelijke regels omtrent vertegenwoordiging in belastingzaken	239
5.2.3	Vertegenwoordiging krachtens volmacht	242
5.2.4	Toerekening van kennis, opzet en schuld, de gemachtigde als medepleger van een beboetbaar feit	247
5.2.4.1	Inleiding	247
5.2.4.2	Toerekening van kennis in het algemeen	247
5.2.4.3	Toerekening van opzet en (grove) schuld	248
5.2.4.4	De gemachtigde als medepleger van een beboetbaar feit	251
5.3	Vertegenwoordiging van de Belastingdienst	252
5.3.1	Vertegenwoordiging krachtens mandaat	252
5.3.2	Vertegenwoordiging krachtens volmacht	254
6	De fiscale vaststellingsovereenkomst	255
	<i>Rens Pieterse</i>	
6.1	Inleiding	255
6.2	Historie	257
6.3	Rechtstheoretische verkenningen	260
6.3.1	Het begrip vaststellingsovereenkomst	260
6.3.2	Verhouding tot andere rechtsfiguren	261
6.3.3	Het rechtskarakter van de vaststellingsovereenkomst	263
6.3.4	Toepasselijk recht	264
6.4	Inhoud van de vaststellingsovereenkomst	265

6.5	Totstandkoming van de vaststellingsovereenkomst	266
6.5.1	Aanbod en aanvaarding	266
6.5.2	Bevoegdheid en vertegenwoordiging	267
6.5.3	Misbruik van omstandigheden	268
6.5.4	Andere wilsgebreken	269
6.6	Vaststellingsovereenkomsten contra legem	270
6.7	Binding en uitvoering van de overeenkomst	273
6.8	Rechtsbescherming	276
6.8.1	Algemeen	276
6.8.2	Afstand van rechtsmiddelen	278
7	Fiscaal procesrecht	281
	<i>Justus van de Merwe</i>	
7.1	Inleiding	281
7.2	Gesloten stelsel van rechtsbescherming	284
7.3	Bezwaar	286
7.3.1	Bezwaar waartegen?	287
7.3.2	Vereisten voor de indiening van een bezwaarschrift	290
7.3.2.1	Algemeen	290
7.3.2.2	Tijdigheid	293
7.3.2.3	Motivering	300
7.3.3	De behandeling van het bezwaarschrift	301
7.3.3.1	Mandaatverbod	301
7.3.3.2	Hoorzitting	301
7.3.3.3	Uitspraak op bezwaar	303
7.3.3.4	Vergoeding kosten bezwaarfase	304
7.3.3.5	Massaal bezwaar	305
7.4	Beroep	306
7.4.1	Inleiding	306
7.4.2	De rechtbanken	307
7.4.3	Beroep waartegen?	309
7.4.4	Vereisten voor de indiening van een beroepschrift	311
7.4.5	Vooronderzoek	314
7.4.5.1	Op de zaak betrekking hebbende stukken	314
7.4.5.2	Geheimhouding	316
7.4.5.3	Verdere stukken	317
7.4.5.4	Vervolg vooronderzoek	318
7.4.6	Vereenvoudigde behandeling en verzet	318
7.4.7	Versnelde behandeling	320
7.4.8	Voorlopige voorziening	321
7.4.9	Het onderzoek ter zitting	322
7.4.10	De omvang van het geschil	327
7.4.11	De uitspraak	330
7.4.11.1	Eerste hoofddictum: onbevoegdverklaring	331
7.4.11.2	Tweede hoofddictum: niet-ontvankelijkverklaring	332
7.4.11.3	Derde hoofddictum: ongegrondverklaring	333
7.4.11.4	Vierde hoofddictum: gegrondverklaring	334

7.4.11.5	Nevendictum 1: proceskostenvergoeding	335
7.4.11.6	Nevendictum 2: vergoeding griffierecht	340
7.4.11.7	Nevendictum 3: schadevergoeding	340
7.4.11.8	Nevendictum 4: diversen	342
7.5	Hoger beroep	342
7.5.1	Inleiding	342
7.5.1.1	Omvang hoger beroep	343
7.5.1.2	Instellen hoger beroep en griffierecht	344
7.5.2	De belastingkamers van de gerechtshoven	345
7.5.3	Incidenteel hoger beroep	345
7.5.4	De uitspraak in hoger beroep	346
7.6	Beroep in cassatie	348
7.6.1	Inleiding	348
7.6.2	Cassatiegronden	349
7.6.3	Het arrest van de Hoge Raad	351
7.6.4	Prejudiciële vragen	353
7.7	Bewijs	354
7.7.1	Feiten en rechtsregels	354
7.7.2	Bewijslastverdeling	355
7.7.3	Aannemelijk maken en doen blijken	357
7.7.4	Bewijs door middel van vermoedens	357
7.7.5	Omkering bewijslast	358
7.7.5.1	Vereiste aangifte	359
7.7.5.2	Redelijke schatting	360
7.7.6	Bewijsmiddelen: keuze en waardering	360
7.7.7	Onrechtmatig verkregen bewijs	361
7.7.8	Bewijsaanbod	362
7.7.9	Bewijs van beoetbare feiten	364
7.8	Herziening van de uitspraak	365
8	Fraus legis	369
	<i>Ivo IJzerman</i>	
8.1	Inleiding	369
8.1.1	Toepassingsvoorwaarden voor fraus legis	369
8.1.2	Vormgeving	370
8.1.3	Gevolgen	370
8.1.4	Schijnhandelingen	371
8.2	Beperking van keuzevrijheid door fraus legis	371
8.3	Ultimum remedium en de rol van het legaliteitsbeginsel	372
8.4	De toepassingsvoorwaarden nader bezien	373
8.4.1	Het ontgaansmotief	373
8.4.2	Strijd met doel en strekking van de wet	374
8.4.3	Geen strijd met doel en strekking van de wet	375
8.4.4	Het systeem der wet	377
8.4.5	Internationaal	378

9	De fiscale bestuurlijke boete	381
	<i>Elise Okhuizen & Diana Jansen</i>	
9.1	Inleiding	381
9.2	Geschiedenis	381
9.3	De vierde tranche van de Awb	383
9.4	Verhouding tot het nationale strafrecht	383
9.5	Mensenrechtenverdragen	384
9.6	Bestuurlijke boeten	387
9.6.1	Inleiding	387
9.6.2	Verzuimboeten	391
9.6.2.1	Algemene kenmerken van verzuimboeten	391
9.6.2.2	De boete wegens het niet of niet tijdig doen van aangifte voor de aanslagbelastingen	393
9.6.2.3	De boete wegens het niet of niet tijdig doen van aangifte voor aangiftebelastingen	396
9.6.2.4	De boete wegens niet tijdige betaling van de belasting voor aangiftebelastingen	398
9.6.2.5	Andere verzuimen	400
9.6.3	Vergrijpboeten	401
9.6.3.1	Algemene kenmerken van vergrijpboeten	401
9.6.3.2	Vergrijpboeten bij aanslagbelastingen	403
9.6.3.3	Vergrijpboeten bij aangiftebelastingen	407
9.6.3.4	Toerekening van opzet of grove schuld	409
9.6.3.5	Daderschap	411
9.6.4	Algemene voorschriften	415
9.6.4.1	Inleiding	415
9.6.4.2	Mededeling van de boete	415
9.6.4.3	Het ne bis in idem-beginsel	418
9.6.4.4	Het una via-beginsel	422
9.6.4.5	Inkeer of vrijwillige verbetering	423
9.6.4.6	Het zwijgrecht	425
9.6.4.7	Boete bij overlijden	428
9.7	Het Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst	429
9.8	Bewijslast in boetezaken	429
10	Fiscaal strafrecht	433
	<i>Emilie Schotte & Ivo Krukkert</i>	
10.1	Inleiding	433
10.2	Verhouding van het fiscale strafrecht tot het commune strafrecht	434
10.2.1	Inleiding	434
10.2.2	Samenloop met commune delicten	435
10.2.2.1	Eendaadse samenloop	435
10.2.2.2	Meerdaadse samenloop	436
10.2.2.3	Voortgezette handeling	436
10.2.3	Strafrechtelijke leerstukken en begrippen	437
10.2.3.1	Inleiding	437
10.2.3.2	Misdrijven en overtredingen	437

10.2.3.3	Daderschap	438
10.2.3.4	Schuld en opzet	445
10.2.3.5	Ne bis in idem	446
10.2.3.6	Het una via-beginsel	448
10.2.3.7	Dubbele bestraffing (rechts)personen	450
10.2.3.8	Verjaring	451
10.2.4	De strafbeschikking	452
10.2.4.1	Inleiding	452
10.2.4.2	De commune strafbeschikking	453
10.2.4.3	De fiscale strafbeschikking	454
10.3	Verhouding van het strafrecht tot het fiscale boeterecht	456
10.4	Strafbare feiten	457
10.4.1	Misdrijven en overtredingen	457
10.4.2	Art. 68 AWR	458
10.4.2.1	Inleiding	458
10.4.2.2	Art. 68 lid 1 onderdeel a AWR: het niet, onjuist of onvolledig verstrekken van verplicht te verstrekken inlichtingen, gegevens of aanwijzingen	459
10.4.2.3	Art. 68 lid 1 onderdeel b AWR: het niet voor raadpleging beschikbaar stellen van gegevensdragers	460
10.4.2.4	Art. 68 lid 1 onderdeel c AWR: het voor raadpleging beschikbaar stellen van gegevensdragers in valse of vervalste vorm	461
10.4.2.5	Art. 68 lid 1 onderdeel d AWR: het niet voeren van een administratie	462
10.4.2.6	Art. 68 lid 1 onderdeel e AWR: het niet bewaren van gegevensdragers	462
10.4.2.7	Art. 68 lid 1 onderdeel f AWR: het niet verlenen van medewerking bij controle van de administratie	462
10.4.2.8	Art. 68 lid 1 onderdeel g AWR: het uitreiken van een onjuiste of onvolledige factuur of nota	463
10.4.2.9	Art. 68 lid 2 AWR	463
10.4.3	Art. 69 AWR	463
10.4.3.1	Art. 69 lid 1 AWR: het opzettelijk niet (tijdig) doen van een bij de belastingwet voorziene aangifte	464
10.4.3.2	Art. 69 lid 1 AWR: het opzettelijk begaan van een feit omschreven in art. 68 lid 1 onderdelen a, b, d, e, f of g AWR	465
10.4.3.3	Art. 69 lid 2 AWR: het opzettelijk onjuist of onvolledig doen van een bij de belastingwet voorziene aangifte	466
10.4.3.4	Art. 69 lid 2 AWR: het opzettelijk begaan van het feit omschreven in art. 68 lid 1 onderdeel c AWR	467
10.4.4	Art. 69a AWR	467
10.4.4.1	Art. 69a lid 1 AWR: het opzettelijk (gedeeltelijk) niet of niet tijdig betalen van belasting die op aangifte moet worden voldaan of afgedragen	467
10.4.4.2	Art. 69a lid 2 AWR	468

	10.4.4.3	Art. 69a lid 3 AWR: uitsluiting strafbaarheid	468
	10.4.5	Art. 70 en 71 AWR	468
10.5		Inkeerregeling	469
	10.5.1	Inleiding	469
	10.5.2	De wettelijke bepalingen	469
	10.5.3	Alsnog juiste aangiften doen	470
	10.5.4	Moment van inkeer	471
	10.5.5	Wie kunnen gebruik maken van de inkeerregeling?	473
10.6		Procedurele voorschriften	474
	10.6.1	Opsporingsbevoegdheden	474
	10.6.1.1	Inleiding	474
	10.6.1.2	Opsporingsbevoegdheid	474
	10.6.1.3	Dwangmiddelen	475
	10.6.2	Samenloop met controlebevoegdheden	480
	10.6.3	Het protocol AAFD; de keuze tussen het opleggen van een bestuurlijke boete en strafrechtelijke vervolging	480
	10.6.4	Voorkoming van strafvervolging	482
	10.6.5	Samenloop met ontnemingsvorderingen	483
	10.6.6	Berechting	483
11		Invordering	485
		<i>Frits Gill & Marloes Lammers</i>	
11.1		Inleiding	485
11.2		Verhouding van de IW 1990 tot de Awb	486
11.3		Open systeem	486
	11.3.1	Inleiding	486
	11.3.2	De tweewegenleer	487
	11.3.3	Faillissement	488
	11.3.4	Onrechtmatige daad	491
	11.3.5	Conservatoir beslag	492
	11.3.6	Actio pauliana	494
11.4		De Leidraad Invordering 2008 en de Instructie Invordering en Belastingdeurwaarders	495
11.5		De belastingschuld	496
11.6		De bij de invordering betrokken personen	497
	11.6.1	De belastingschuldige	497
	11.6.2	De ontvanger	497
	11.6.2.1	De taak van de ontvanger	498
	11.6.2.2	Verhouding tot de inspecteur	498
	11.6.2.3	Relatievebevoegdheid	499
	11.6.3	De belastingdeurwaarder	499
	11.6.4	De directeur	499
	11.6.5	De Rijksadvocaat	500
11.7		De reguliere invordering	500
	11.7.1	De belastingaanslag	500
	11.7.2	Bekendmaking van de aanslag	501
	11.7.3	Betaling	503

	11.7.3.1	Inleiding	503
	11.7.3.2	Betalingstermijnen	503
	11.7.3.3	Toerekening van betalingen	504
	11.7.3.4	Betalingskorting	504
	11.7.3.5	Invorderingsrente	505
	11.7.3.6	Boete bij niet-tijdige betaling	507
11.8		Verrekening, uitstel van betaling en kwijtschelding	508
	11.8.1	Inleiding	508
	11.8.2	Verrekening	508
	11.8.3	Uitstel van betaling	511
	11.8.3.1	Inleiding	511
	11.8.3.2	Uitstel in verband met bezwaar of beroep	512
	11.8.3.3	Uitstel in verband met betalingsproblemen	512
	11.8.3.4	Uitstel van betaling in verband met conserverende aanslagen	514
	11.8.3.5	Rechtsbescherming tegen uitstelverzoeken	515
	11.8.4	Kwijtschelding	516
	11.8.4.1	Inleiding	516
	11.8.4.2	Rechtsbescherming bij kwijtschelding	517
	11.8.4.3	Afzien van (verdere) invordering	517
11.9		De dwanginvordering	518
	11.9.1	De aanmaning	518
	11.9.1.1	Inleiding	518
	11.9.1.2	In gebreke zijn	518
	11.9.1.3	Kosten	519
	11.9.2	Het dwangbevel	520
	11.9.2.1	Uitvaardiging	520
	11.9.2.2	Betekening	521
	11.9.2.3	Kosten van betekening van het dwangbevel	522
	11.9.2.4	Tenuitvoerlegging	524
	11.9.2.5	Rechtsmiddelen	525
	11.9.3	Versnelde invordering	526
	11.9.3.1	Inleiding	526
	11.9.3.2	Versnelde invordering versus conservatoir beslag	527
	11.9.4	Vereenvoudigd derdenbeslag	528
	11.9.5	Lijfswang	531
	11.9.6	Het fiscale voorrecht	533
	11.9.6.1	Algemeen	533
	11.9.6.2	Het fiscale voorrecht	534
	11.9.7	Het bodemrecht	535
	11.9.7.1	Algemeen	535
	11.9.7.2	Bodemzaken	535
	11.9.7.3	Meldingsregelingen	537
	11.9.7.4	Verschillen bodemrecht en bodemvoorrecht	540
	11.9.8	Verjaring	541
11.10		Aansprakelijkheidsbepalingen	544
	11.10.1	Inleiding	544

11.10.1.1	In gebreke zijn	545
11.10.1.2	Eerst uitwinning van de belastingschuldige	546
11.10.2	Bestuurdersaansprakelijkheid (art. 33 IW 1990)	547
11.10.2.1	Inleiding	547
11.10.2.2	Voor wie geldt de bestuurdersaansprakelijkheid van art. 33 IW 1990?	547
11.10.2.3	Disculpatie	548
11.10.3	Bestuurdersaansprakelijkheid (art. 36 IW 1990)	549
11.10.3.1	Inleiding	549
11.10.3.2	Voor wie geldt de bestuurdersaansprakelijkheid van art. 36 IW 1990?	549
11.10.3.3	Melding betalingsonmacht	551
11.10.3.4	Kennelijk onbehoorlijk bestuur	555
11.10.4	Ketenaansprakelijkheid (art. 35 IW 1990)	557
11.10.4.1	Inleiding	557
11.10.4.2	Criteria art. 35 IW 1990	558
11.10.4.3	Uitzonderingssituaties	560
11.10.4.4	Anoniementarief	561
11.10.4.5	Verklaring betalingsgedrag en g-rekening	561
11.10.4.6	Verleggingsregeling omzetbelasting	562
11.10.4.7	Opdrachtgevers- en kopersaansprakelijkheid in de confectiesector	563
11.10.5	Inlenersaansprakelijkheid (art. 34 IW 1990)	563
11.10.5.1	Inleiding	563
11.10.5.2	Inlener en doorlener	564
11.10.5.3	Uitzonderingssituaties	564
11.10.5.4	Verschillen inlenersaansprakelijkheid en ketenaansprakelijkheid	565
11.10.6	Andere aansprakelijkheidsbepalingen	565
11.10.6.1	Aansprakelijkheid wegens onverplichte handelingen (art. 33a IW 1990)	566
11.10.6.2	Aansprakelijkheid van onderdelen van een fiscale eenheid vennootschapsbelasting (art. 39 IW 1990)	568
11.10.6.3	Aansprakelijkheid van vervreemders van aandelen (art. 40 IW 1990)	568
11.10.6.4	Hoofdelijke aansprakelijkheid voor omzetbelasting bij levering zaak (art. 42d IW 1990)	570
11.10.6.5	Aansprakelijkheid van onderdelen van een fiscale eenheid omzetbelasting (art. 43 IW 1990)	571
11.10.7	De aansprakelijkheidsprocedure	572
11.10.8	Rechtsbescherming aansprakelijkgestelden	573
11.10.9	Verhaal	575
11.11	Terugvordering en invordering van staatssteun	575
11.11.1	Algemeen	575
11.11.2	Terugvordering staatssteun	575
11.11.3	Invordering van terugggevorderde staatssteun	576
11.12	Rechtsbescherming in invorderingszaken	576

11.12.1	Algemeen	576
11.12.2	Civiele rechtsgang	576
11.12.3	Fiscale rechtsgang	577
11.12.4	Administratief beroep bij de directeur	577
11.12.5	Rechtsbescherming in Kostenwet	578
11.12.6	Wet dwangsom	579
11.12.7	Wet rechtsbescherming met betrekking tot de administratieplicht en controlehandelingen van de fiscus (art. 62a IW 1990)	579
12	Belasting-, revisie- en invorderingsrente	581
	<i>Eddo Hageman</i>	
12.1	Inleiding en voorgeschiedenis	581
12.2	Belastingrente	582
12.2.1	Algemeen	584
12.2.1.1	Welke belastingen?	584
12.2.1.2	Grondslagen	585
12.2.1.3	Tijdvak	587
12.2.1.4	Enkelvoudige belastingrente	589
12.2.1.5	Percentage	589
12.2.1.6	Afronding	590
12.2.2	Aanslagbelastingen	590
12.2.2.1	Voorlopige aanslagen inkomsten- en vennootschapsbelasting	590
12.2.2.2	Aanslagen en navorderingsaanslagen inkomsten- en vennootschapsbelasting	595
12.2.2.3	Conserverende aanslagen	597
12.2.2.4	Belastingaanslagen erfbelasting	597
12.2.3	Aangiftebelastingen	598
12.2.3.1	Naheffingsaanslagen	598
12.2.3.2	Teruggaafbeschikkingen	598
12.2.4	Regeling voor onderling overleg	599
12.2.5	Schematisch overzicht	600
12.2.6	Kanttekeningen	600
12.3	Revisierente	603
12.3.1	Inleiding	603
12.3.2	Berekening van de revisierente	604
12.3.3	Tegenbewijsregeling	604
12.3.4	Geen strijd met art. 1 Eerste Protocol bij het EVRM	605
12.3.5	Beginselen van behoorlijk bestuur	605
12.4	Formalisering van de belasting- en revisierente	606
12.4.1	Formalisering bij voor bezwaar vatbare beschikking	606
12.4.2	Bezwaar en beroep	607
12.4.3	Gevolgen bezwaar en beroep	607
12.5	Invorderingsrente	609
12.5.1	Inleiding	609
12.5.2	In rekening brengen van invorderingsrente	609

12.5.3	Vergoeden van invorderingsrente	611
12.5.3.1	Art. 28a IW 1990	611
12.5.3.2	Art. 28b IW 1990	611
12.5.3.3	Art. 28c IW 1990	612
12.5.4	Percentage en berekening	613
12.5.4.1	Percentage invorderingsrente	613
12.5.4.2	Enkelvoudige berekening en tijdvak	614
12.5.4.3	Ministeriële regeling voor afrondingen en doelmatigheden	614
12.5.5	Regeling voor onderling overleg	615
12.6	Formalisering invorderingsrente	615
12.6.1	Formalisering bij voor bezwaar vatbare beschikking	615
12.6.2	Bezwaar en beroep	615
12.7	Renteberekening in geval van terugvordering staatssteun	616
12.8	Renteberekening bij in- en uitvoerrechten	616
	Jurisprudentieregister	617
	Trefwoordenregister	651